

Toekomstbestendige oevers Slimmenwetering

Samen werken aan een levendige wetering

De oevers van de Slimmenwetering zijn al jaren een probleem. Ze kalven af en hebben weinig begroeiing. Collectief Rijn Vecht en Venen wil graag een nieuwe oplossing voor dit probleem met u uitproberen. Het collectief Rijn Vecht en Venen heeft een Europese subsidie aangevraagd bij Kader Richtlijn Water (KRW, verbeteren waterkwaliteit) voor de aanleg van 2500 meter natuurvriendelijk vooroevers in de Slimmenwetering. In deze folder leggen wij de bedoeling uit.

Naar een levendige wetering

Boeren zien de afkalving van de Slimmenwetering liever als verleden tijd. Er zijn verschillende oorzaken voor afkalving en die zijn niet altijd goed te duiden. Ook is de wetering vaak te diep voor de groei van waterplanten, wat nodig is voor een stevige oever. Rijn Vecht en Venen wil samen met de boeren en het waterschap werken aan een levendige wetering. De subsidie voor deze pilot komt van Europa voor het ondersteunen van KRW-doelen. Het mes snijdt aan drie kanten: door het bevorderen van plantengroei voorkomen we afkalving, creëren we biodiversiteit en verbeteren de waterkwaliteit.

Nieuwe aanpak

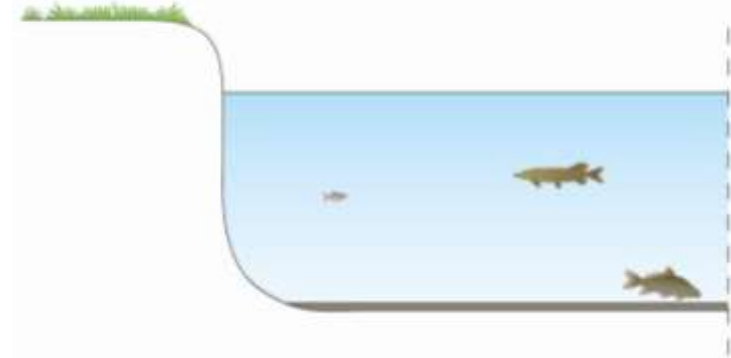
De oevers worden hersteld door natuurvriendelijke vooroevers aan te leggen in de Slimmenwetering. We creëren een ondiepe (moeras)zone van minimaal 0,5 meter tot maximaal 3 meter uit de slootkant. Een beschoeiing helpt de ontwikkeling van waterplanten een handje, maakt de vooroever stabiel en creëert luwte in het water. Veelal zal de strook tussen huidige slootkant en beschoeiing opgevuld moeten worden, omdat de wetering op veel plekken te diep is voor groei van waterplanten. Het kost de boer geen grond en het waterschap geeft ruimte voor ontwikkeling in het waterprofiel.

Rui

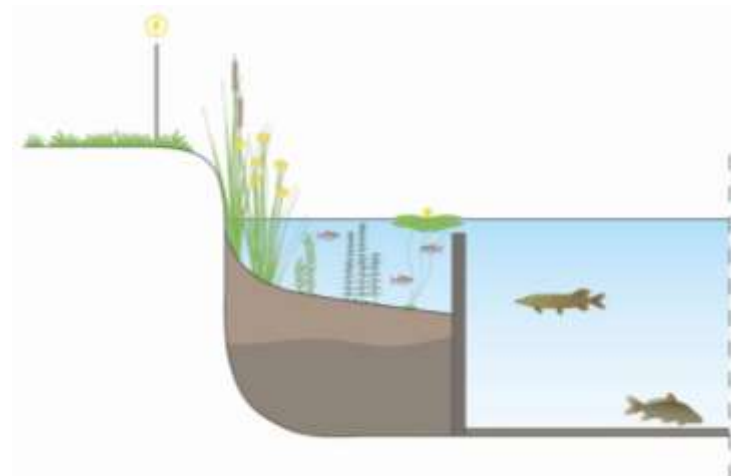

Rijn Vecht & Venen

Agrarisch Natuur-, Landschaps- en Waterbeheer

Bestaande wetering

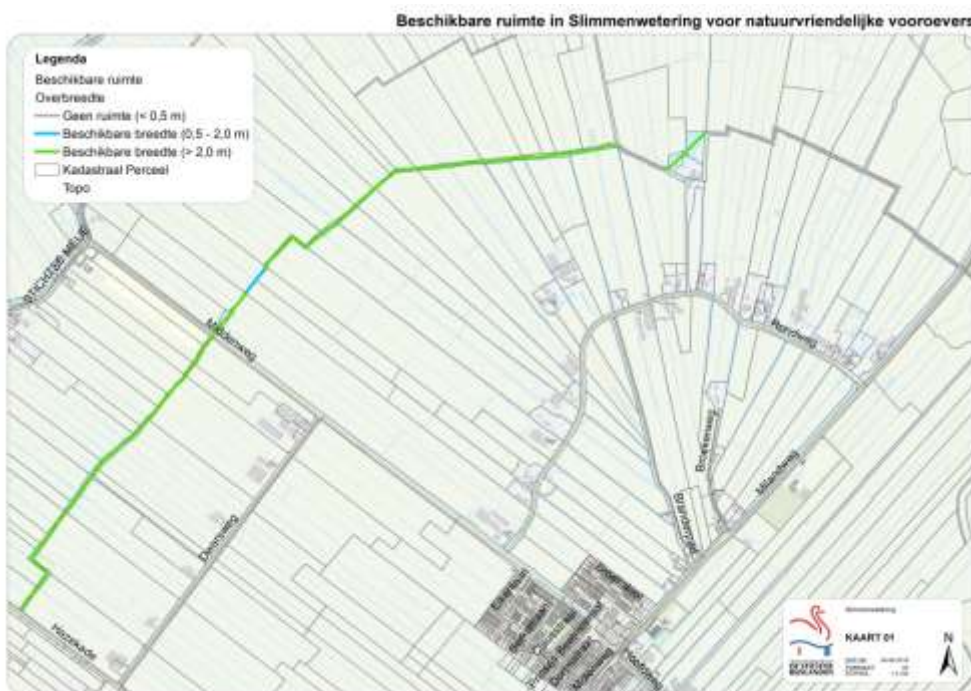

Wetering met vooroever

Ruimte voor plantengroei

Door de gevarieerde breedte van de wetering, de plek van het gemaal en polders die erop afwateren, is de ruimte voor plantengroei in het waterprofiel erg verschillend. De beschikbare waterberging is bij veel regenval soms krap. Daarom mag deze niet verkleinen. Dat bepaalt de beschikbare ruimte voor een vooroever.

Op onderstaand kaartje is te zien hoeveel ruimte er is. Waar de wetering groen of blauw is gekleurd is voldoende ruimte om vooroevers aan te leggen.

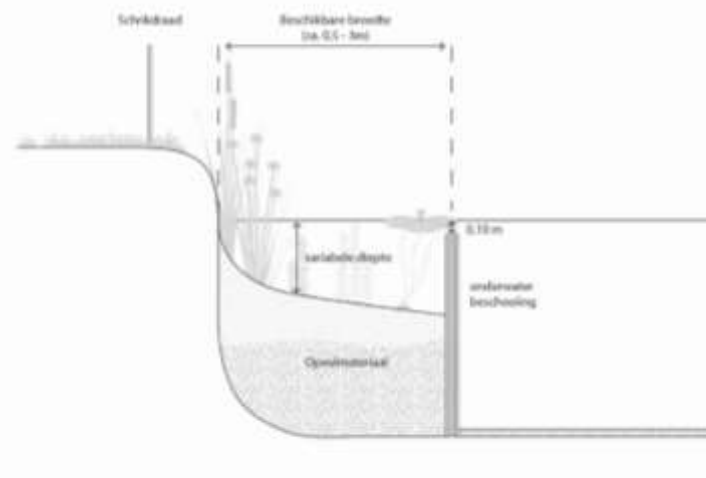
Beschikbare ruimte voor vooroevers in het waterprofiel

Idee natuurvriendelijke vooroever

De vooroever wordt opgebouwd uit een rij palen met wilgentakken. Deze zorgt voor verminderde golfslag. Daarachter wordt de ruimte schuin aflopend opgevuld met bagger en klei, en daarmee vooral geschikt gemaakt voor waterplanten. Hierdoor wordt de oever verder verstevigd.

De vooroever ziet er dan als volgt uit:

- Twee rijen palen uit de slootkant met wilgentakken er tussen 10 cm onder het winterpeil.
- De oever loopt af van 10 cm tot 90 cm onder zomerpeil, afhankelijk van de beschikbare ruimte.
- De minimale afmeting van een natuurvriendelijke vooroever is 50 cm, maar als er ruimte in het profiel is bij voorkeur breder, tot maximaal 3 meter.
- Bij de aanleg worden plaggen met oeverplanten zoals dotterbloem, gele lis en zwanenbloem van nabijgelegen oevers geënt op de nieuwe oever.
- Op plaatsen waar geen of beperkte ruimte is in de watergang, is er de mogelijkheid om een vooroever te realiseren door 'eigen' land te gebruiken of op eigen gelegenheid een schoeiing aan te leggen.
- Ook de hoeken die last hebben van afkalving worden meegenomen.

Natuurvriendelijke vooroever

Maatwerk

De situatie in de wetering is divers. Dieptes en stroomsnelheden variëren. Op de ene plek zal meer opgevuld moeten worden dan op de andere plek en heeft de schoeiing meer last van stroomsnelheden. Daarom is er verschillend opvulmateriaal mogelijk.

Materiaal tussen de palenrij:

- De bovenste rij wilgentakken bestaat uit dode takken, om uitlopen te voorkomen.

Materiaal achter de palenrij:

- Balen natuurhooi
- Bagger
- Klei
- Bij het opvullen minimaal de laatste 30 cm klei gebruiken.

Bij weinig breedte en grote stroomsnelheden kan een golfbreker in de vorm van een drijvende balk gebruikt worden.

Rijn Vecht en Venen komt ter plaatse met u kijken welke optie voor aanleg van een vooroever in uw situatie het beste werkt.

Onderhoud en beheer

Het streven is om een oever te krijgen met een stevige gevarieerde begroeiing. Om te voorkomen dat soorten overheersen, moet regelmatig geschoond worden. Zodra de oever goed ontwikkeld is,

zal er intensiever geschoond worden.

Ook mag geen verlanding optreden. Jaarlijks wordt de opslag van boompjes verwijderd.

Eén keer per 6 jaar wordt de vooroever uitgekrabd, dat wil zeggen dat slib, bagger en strooisel uit de vooroever wordt gehaald en de vooroever weer op diepte wordt gebracht.

Vertrapping door vee wordt voorkomen. Daarom moet deze afgerasterd worden als het perceel wordt beweide.

U kunt een beheercontract afsluiten bij RVV.

Subsidie voor een drinkbak is aan te vragen bij het waterschap.

Meedoen?

Wilt u meedoen? Geef u op bij Rijn, Vecht en Venen: Jan Oudshoorn, janenlanneke@gmail.com. Hij komt kijken en inmeten wat de mogelijkheden zijn. Komt u in aanmerking, dan zorgt RVV voor het ontwerp, de aanleg door een aannemer en de subsidieafhandeling.

Voorwaarden voor deelname

- U kunt uw interesse kenbaar maken bij RVV, tot uiterlijk 15 december 2019.
- Bij overintekening oordeelt RVV welke oevers in aanmerking komen. Daarbij kijkt RVV naar urgentie wat betreft afkalving en aaneengeslotenheid.
- Na aanleg bent u verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de natuurvriendelijke vooroever. Daarvoor sluit u een ANLB-contract af met RVV (tegen ANLB-vergoeding).
- U heeft ten allen tijde een instandhoudingsverplichting ook als de vooroever is gesitueerd op kadastraal eigendom van het waterschap. U dient de vooroevers tenminste 10 jaar in stand te houden.
- U betaalt een eigen bijdrage van € 5,00 per aangelegde meter natuurvriendelijke vooroever.
- Reeds aanwezige oeververharding (bv puin) dient op kosten van de veehouder te worden verwijderd.

Ten slotte

Dit is een pilot om de ontwikkeling van waardevolle waterplanten op gang te helpen en afkalving tegen te gaan. Dat betekent niet dat we garanderen dat de natuurvriendelijke vooroever in uw situatie afdoende ontwikkelt en werkt. Uitgangspunt is dat met een eenmalige investering en passend onderhoud en beheer het systeem zichzelf in stand houdt. We blijven de oevers volgen en wellicht moet er over een aantal jaar een aanpassing plaatsvinden. Gezamenlijk evalueren is ook onderdeel van de pilot.

Dit project is financieel mogelijk gemaakt door:

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling: Europa
investeert in zijn platteland

UW WATERSCHAP